

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOLUME XXVI. — LETO XXVI.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), NOVEMBER 15, 1943

STEVILKA (NUMBER) 267

Mogočna manifestacija za svobodno Jugoslavijo

VELIKANSKE ZMAGE AMERIŠKEGA OROŽJA NAD JAPONCI NA PACIFIKU

WASHINGTON, 14. nov. — Ameriški submarini so tokom napadov na japonske komunikacijske linije potopili en letalski transport in šest trgovskih ladij, obenem pa so poškodovali dva nadaljna tigovska parnika.

S tem je število japonskih parnikov na Pacifiku, ki so bili do sedaj potopljeni ali resno poškodovani, naraslo na 496.

Prošlo soboto pa je bilo z glavnega stana zavezniških sil v južnem Pacifiku, katerim po velja gen. MacArthur, poročano, da so ameriške zračne sile zadale Japoncem pekoč poraz, ko so ameriška letala z matičnih ladij in bombniki s kopnega pri Rabaulu potopili eno japonsko križarko in dva rušilca.

V isti akciji je bilo poškodovanih 12 drugih japonskih ladij, medtem ko so Japonci v štirih brezupnih napadih na ameriške matične ladje izgubili nič manj kot 64 letal.

Ameriška vlada naročila Adamičevu delo za vojake

Natisnjenih je 225 tisoč izvodov "Native's Return" za razdelitev med oboroženimi silami

Na shodu SANSa, ki se je vršil včeraj popoldne v Slovenskem narodnem domu, je predsednik Leopold Kuhlman kot odgovor na klevete in natolcevanje, ki ga širijo razni protislovenski elementi v naši širši in ožji javnosti, podal naznanilo, da je vojni department Zedinjenih držav naročil in natisnil 225 tisoč izvodov Louis Adamičeve knjige "The Native's Return", ki je bila napisana pred desetimi leti.

V tej znameniti knjigi je Adamič opisal vtise iz Slovenije in Jugoslavije ob priliki svojega obiska v svoji rojstni domovini.

Armada Zed. držav je knjigo naročila za razdelitev med vojaštvom, ker jih želi seznaniti z zemljo in ljudstvom dežele, v katero bodo najbrže kmalu poslani, da jo osvobodijo izpod nacijskega tiranstva.

Adamič na ameriškem zborovanju

Včeraj popoldne je Louis Adamič govoril na velikem zborovanju v Music Hallu, ki ga je priredil clevelandski svet za ameriško - sovjetsko prijateljstvo. Predsednik tega sveta je odlični clevelandski industrijalec Cyril Bath.

Zborovanje je pozdravil v imenu mestne vlade župan Frank J. Lausche. Poleg Adamiča sta na shodu govorila profesor Vladimir Kazakevich z Cornell univerze in polkovnik Pavel Berenzin, vojaški ataše sovjetskega poslaštva v Washingtonu.

Shodu je predsedoval dr. Robert B. Whyte, pastor Old Stone cerkve.

Adamič je v svojem govoru

Narod je spregovoril: nabito polna dvorana -- \$1,235 darov za SANS

Včeraj popoldne se je vršil v dvorani S. N. Doma na St. Clair Ave. javni shod Slovenskega ameriškega narodnega sveta, ki se je spremenil v mogočno ljudsko manifestacijo za delo, ki ga vrši ta organizacija skozi leto dni, da se ameriški javnosti predoči tragedijo in težnje slovenskega ljudstva v domovini in da se mu pomaga v njegovi borbi za svobodo in pravico.

Ta shod je bil obenem sijajna zaupnica pisatelju Louis Adamiču, častnemu predsedniku SANSa, predsedniku Etbinu Kristanu in drugim članom glavnega odbora.

Tisti elementi, ki so odprto in zahrbtno storili vse, kar so mogli, vedeli in znali, da bi odvrnili ljudi od udeležbe, so dobili svoj odgovor. Narod ni samo napolnil dvorano in dal navdušeno odobroilo za storjeno delo, temveč posegel je tudi v žep in s tem uradnikom in voditeljem SANSa takorekoč naročil, da stoji neomajno na svojem stališču toliko časa, dokler našim bratom in sestram onkraj morja ne zasije solnce svobode.

Na shodu je bila zbrana krasna vsota \$1,235 v obliki prostovoljnih prispevkov, s čemur je navzoča množica jasno povedala, da stoji za SANSom ne samo z besedami, temveč ga je pripravljena podpreti tudi gmotno.

Shod je vodil predsednik lokalne podružnice SANSa Mr. Leopold Kuhlman, poznani odvetnik, zaveden katoličan in nič manj zaveden Slovenec, ki je v svojem pozdravnem nagovoru med drugim izjavil:

Nagovor Mr. Kushlana

"Bratje in sestre, za nas ameriške Slovence, odnosno Jugoslovane, je današnji dan mogoče velike zgodovinske važnosti z ozirom na žalostne, toda zmagovalne dneve, katere baš ob tem času preživlja naš trpetič in nepremagani slovenski narod v domovini. Besede, katere bodo izgovorjene v tej dvorani danes popoldne, bodo orisale resnično stanje razvijajoče se borbe svobode in prostosti željnih Slovencev onkraj morja.

"Danes že govorijo naši ljudje v starem kraju z odločno naglašano besedo, da hočejo pravo in stalno svobodo in demokracijo, za katero žrtvujejo tudi svoje življenje. Pri vsem tem strašnem bojevanju pa se ozirajo za pomoč do zaveznikov, posebno do slovanske Rusije in do vas, bratje in sestre, da jim priskočimo na pomoč kot prosti in svobodni slovenski ameriški državljani.

"Naša sveta narodna dolžnost nas kliče, da se odzovemo kot iskreni in zvesti bratje in sestre. Da pa nam bo to mogoče doseči, moramo v prvi vrsti podpreti moralno in gmotno SANS in njegove voditelje, katere vidite tukaj na odru.

Govor srbskega svečenika

Krasen govor je imel Rev. Emilij Glocar, duhovnik srbske pravoslavne cerkve. Nihče se ne more čuditi je rekel, ako se naš narod v domovini, Srbi, Slovenci in Hrvati, predvsem z upanjem ozira na veliko slovansko Rusijo, kajti to je v krvi vseh Jugoslovanov.

"Srbi, Hrvati in Slovenci so za Rusijo ne radi Marksas, Lenina ali Stalina," je rekel Rev. Glocar, "temveč za Rusijo so, ker jih je tisočletna zgodovina, v kateri so prelili na potoke krvi v borbi proti svojim tlačiteljem, naučila, da bodo mogli živeti kot svobodna in dostojanstvena človeška bitja le tedaj, ako bodo prišli pod zaščito velikega ruskega naroda."

Mr. Joseph Zalar kot blagajnik SANSa je aplaudiral na navzoče, da gmotno podprejo delo, ki ga vrši organizacija, ki stoji še pred velikimi in važnimi nalogami.

Jugoslovanski partizani so ustvarili drugo fronto

Gromovit aplavz je povzročil Mr. Kusanović, ko je v svojem govoru konstatiral, da je Jugoslovanska osvobodilna vojska po sesulu redne jugoslovanske armade s svojo borbo, katero je podvzela, ker predstavlja ideal svobode, ki je skupen vsem slovanskim narodom na Balkanu, dejansko skozi dve leti vodila borbo proti silam teme in fašizma kot druga fronta na evropski celin.

"Osvobodilna vojska v Jugoslaviji je živa priča," je rekel Mr. Kusanović, "da Srbe, Hrvate in Slovence drži ideal svobode. Narod, ki je za ta ideal pripravljen na takšne brezprimne žrtve, ne bo nikdar izginit. Tak narod ne more umreti, on je nesmrten."

SANS je močnejši kot kdaj prej

Mr. Kristan je v svojem govoru podal odgovor tistim, ki so od vsega početka stregli po življenju Slovenskega ameriškega narodnega sveta, in da so zlasti zadnji čas pričeli gohjo za njegovo razbitje pod pretvezo, da se je "oddaljil nalogam," katere so mu bile poverjene. Rekel je:

"Dokaz ogromnega dela, ki ga je SANS izvršil v teku manj kot enega leta, je to, da mora vrata, na katero smo tedaj moralno trkati, se nam sedaj na stazaj odpirajo. Vladni krogi v Washingtonu, nas pred letom dni skoro poznali niso, nas danes vabijo in prosijo, da jim preskrbimo informacije in nasvete."

Kot predsednik SANSa je Mr. Kristan konstatiral, da je bila seja, ki se je vršila včeraj popoldne v Clevelandu, ena najlepših in najslojnejših, odkar organizacija obstoji. Nakane ti-

Žitomir v ruskih rokah; nacijska fronta razklana

Vitalna železniška proga v Ukrajini je v ruskih rokah

Rdeča vojska je v soboto iztrgala Nemcem mesto Žitomir, skozi katero teče železniška proga med Leningradom in Odeso, kar pomeni, da je nacijska fronta v Rusiji razklana na dvoje.

Sovjetske čete so dobile mesto v posest po krvavi borbi, ki je trajala vso noč.

Druge sovjetske jedinice se bližajo mestu Korosten, ki je drugo vitalno križišče na isti železniški progi.

Silnost ruske ofenzive v centralni Ukrajini je razvidna iz dejstva, da je Rdeča armada na tem sektorju v teku zadnjega tedna napredovala nič manj kot 85 milj globoko proti nekdanji poljski meji.

Pol milijona Rusov predrla nacijsko linijo

Zadnje poročilo o prodiranju ruskih čet, ki prihaja iz Berlina, priznava, da je silna ruska armada, broječa pol milijona mož, napravila predor nacijskih linij v kolenu Dnjepra.

Ta silna ruska armada se nahaja samo še 20 milj od Korostena, čigar zavzetje od strani Rusov bo zaprlo kleeše okrog nacijev, ki se nahajajo v notranjosti dneperskega kolena.

Distilerija bo razprodala žganje svojim delničarjem

Iz New Yorka se poroča, da je ena izmed velikih distilijer v deželi, American Distilling Co., naznanila, do bo v kratkem razprodala vso svojo zalogo žganja svojim delničarjem, katerih je 1,700.

Družba ima v zalogi 245,000 sodov, kar pomeni, da je to pet največja taka zaloga v deželi, katere je vredna osem milijonov dolarjev.

Datum razprodaje še ni bil objavljen, in domneva se, da se bo dalo priliko za nakup drugim distilijerjem in žganskim prekupevalcem, ki bodo do tedaj postali družbini delničarji.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondov in vojno-varčevalnih znamk!

stih, ki so jo skušali razbiti, so se temeljito izjalovile.

Ob pričetku shoda je nastopila članica "Glasbene matice", Miss June Babbitt, ki je zapela ameriško himno, Mrs. Anica Čebul Adams pa je recitala "Oporoko", pretresujoče pismo jugoslovanskega partizanskega vojaka, ki ga naslavlja pred svojo smrtjo na svoje še nerodeno dete.

Med govori so nastopili pevci in pevke "Glasbene matice", Mrs. Tončka Simič, Louis Bel, Frank Plut in John Nosan, ter pevki zbora "Zarje" Josephine Turk in Mrs. Turkman Elersich.

Nacijski poraz raste od ure do ure

Preko petka in sobote so Rusi poslali v akcijo svojo konjenico, ki je osupnila Nemce z drznim udarom na mesto Korostev. S zavzetjem tega kraja je bila usoda Žitomira zapečatena.

Tekom zadnjih par dni so Rusi osvojili več kot 200 naselejenih krajev in neizprosno podijali nacije nazaj proti poljski in rumunski meji. Zaplenili so tudi velike količine vojnega materiala, medtem ko je bilo, več tisoč nemških vojakov ubitih ali pa zajetih.

Pri Kerčpu na vzhodnem koncu Krimskega polotoka so ruske sile potopile več nemških transportov, pri čemur je utonilo na stotine nacijskih vojakov, kateri se nahajajo na Krimu v pasti, naker se ji je skušalo umakniti preko Črnega morja z ladjami.

Priznanje nemške komande o predoru nacijskih linij v dneperskem kolenu od strani polmilijske ruske armade se v Londonu tolmači kot znamenje, da se hoče nemški narod pripraviti na splošen beg nemških sil z ruske zemlje.

Nov grob

V soboto ob 10. uri dopoldne je umrl po 11 letnem trpljenju za mrtvoudom Frank Zabukovic, star 71 let, stanujoč na 6214 Glass Ave. Pokojni je bil doma iz Dvora pri Žužemberku. V Ameriki se je nanašal 37 let ter je bil po poklicu kovač. Tu zapuščala soprogo Rozalijo, sina Franka in hčer Rose, poročeno Krome. Svoječasno je bil član društva sv. Vida, katerega pa je moral vsled dolgotrajne bolezni in pomanjkanja, opustiti. Pogreb se je vršil danes, ob 9. uri iz Grdinovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče. Naj počiva v miru v ameriški grudi!

POROKA

Mr. in Mrs. Louis in Mary Royce, 17406 Grovewood Ave., sporočata, da se bo v četrtek, 18. novembra, ob 10. uri zjutraj vršila poroka njih hčerke Mary in Cpl. Louis Lozar, ženin, ki je sin družine Mr. in Mrs. Louis in Mary Lozar, z Aurora, Minn., je nastanjen v Pine Camp, N. Y. Poroka se bo vršila v cerkvi sv. Marije. Novoporočencem čestitamo in želimo vse najboljše v zakonskem življenju!

FOR VICTORY BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS

NOČEM PLAČATI VEČ KOT
NAJVIŠJE URADNE CENE!
NE SPREJMEM RACIONIRANIH
ŽIVIL AKO NE ODDAM ZNAMK!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year - (Za celo leto) \$6.50
For Half Year - (Za pol leta) 3.50
For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year - (Za celo leto) \$7.50
For Half Year - (Za pol leta) 4.00
For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year - (Za celo leto) \$8.00
For Half Year - (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Louis Adamič in njegova plamteča obramba jugoslovanskega ljudstva

III

Ocena, katero je napisal o knjigi "My Native Land" odlični časnikar in pisatelj Robert St. John v new-yorskem listu "Herald Tribune," je tako temeljita, stvarna in poštena, da je na mestu, ako jo prevedemo v celoti, zlasti z ozirom na dejstvo, da on govori z avtoritativnostjo človeka, ki pozna Jugoslavijo in Balkan. Robert St. John piše:

"Prvo poglavje v knjigi nosi naslov 'Ljubezen v Sloveniji.' Je to prelesto spisana idila—zgodba deklice Bože in mladeniča Bača, katerima je pisatelj to svoje delo posvetil. To je zgodba dveh mladih ljudi, ki sta polna radosti življenja; dveh mladih Slovencev, ki iz dna duše mrzita malenkostne političarje, okrutne diktatorje in kraljevske vladarje; dveh mladih ljudi, ki sta prisegla, da hočeta posvetiti svoja življenja naporu za izboljšanje zdravstvenih razmer med zaostalimi deli svoje domovine. Ampak še predno sta mogla dokončati svoje zdravniške studije, ju je prehitela vojna. Govorec z umljivo grenkostjo, pravi Boža:

"Naša zemlja je lepa. Kolikor je meni znano, ni kraja na zemlji, ki bi bil lepši od nje. Ampak naša domovina je past. Tu živimo, majhen narod, obkoljeni od močnejših narodov, in smo kakor v pasti. Nekateri izmed nas smo taka uboga bitja!"

"Ampak Boža in Bač sta dokazala, da nista bila 'uboga bitja.' Postala sta zdravnik v partizanski armadi. Boža je imela v skrbi bolnišnico, ki se je nahajala v neki votlini visoko v planinah tik globokega prepada. Ko so Italijani odkrili, kje se ta votlina nahaja, se je branila proti njim, dokler ji je bilo mogoče. Potem je enega za drugim pokončala vse ranjence, ki so jo prosili, da naj to stori, (med katerimi je bil najbrže tudi Bač), in nato sama skočila v prepad."

(Boža in Bač, katerima je Adamič v svoji knjigi posvetil nevenljiv spomenik, nista plod pisateljske domišljije, temveč sta resnični osebi, kateri je spoznal za časa svojega obiska v Sloveniji, njun tragičen konec je posnel po poročilu, ki ga je objavil New York Times. Boža je bila hči odličnega ljubljanskega odvetnika dr. Vladimira Ravniharja, znanega voditelja Sokolstva in nekdanjega poslanca Narodne napredne stranke v dunajskem parlamentu. Pisec teh vrst je kot mlad dijak šestkrat šel na glavno pošto po časopise za dr. Ravniharja in je osebno poznal njegovo družino. Bač pa je bil sin Otona Župančiča, velikega slovenskega pesnika, kateremu je kot dete služil za inspiracijo otroške pesnice o Cicibanu.—Op. urej.)

"Adamič pove še več sličnih zgodb, posnetih iz dokumentarne evidence, ki jo stalno dobiva iz Jugoslavije. Potem porabi več sto strani za razjasnitev nasprotnosti med Titom in Mihajlovičem. V podporo svojih obtožb navaja doku mentarne dokaze. Med temi obtožbami so sledeče:

"Niso bili Hrvatje tisti, ki so pomorili 100.000 Srbov, temveč to so storile tolpe mornalnih duševnih propalic (muslimanskih, hrvaških in srbskih), katere je v ta namen organiziral nacistični Gestapo. Hitlerjevi agenti so storili vse, kar so mogli, da naščuvajo Hrvate proti Srbom, rimske katolike proti pravoslavnim vernikom, kar je bil del njihove "depopulacijske tehnike" (peklenski načrt, da se jugoslovanski narodi sami pokoljejo med seboj) in da se za vselej ubije vsak up za edinstvo med Jugoslavlani. Britski tajni agenti v Jugoslaviji so pri tem vedoma ali nevedoma igrali nacistično igro. Bili so to predstavniki britske grupe, ki je bila predvsem zainteresirana v jugoslovanske rudnike in romunske ogljne vrelce.

"Mihajlovič, vodja četnikov, ni maral sodelovati s

partizani in je skozi dve leti skoro brez prestanka vodil boj proti partizanom, ne pa proti silam osovražca. Skozi skoro vse kritično leto 1943 niso Mihajlovičevi pristaši pravzaprav vodili nikakega boja proti Nemcem. Možnost celo obstoji, da je Mihajlovič sam danes mrtev.

"Bajka o Mihajlovičevi borbi proti okupacijskim silam je bila skovana iz zločestih razlogov od strani reakcijske klike v britskem vojnem ministertvu in jugoslovanske vlade v izgnanstvu. Državni departament Zedinjenih držav je sledil Angležem vsled skupnega protiruskega stališča, dokler ni velika zmaga Rdeče vojske pri Stalingradu povzročila spremembe te politike. Britska podpora za Mihajloviča je dovela do resnih zapletljajev v vrstah Združenih narodov, nakar so Angleži končno sami priznali, da so napravili "veliko budalost." Anglija in Amerika sta s podpiranjem Mihajloviča proti partizanom, za katerimi je stala Rusija, dejansko sejali semena za tretjo svetovno vojno.

"Partizanska armada ni komunistična organizacija, akoravno so Tito in mnogi njegovi pristaši komunisti. Več kot polovica njenih članov je namreč katoliška. Partizani so nekoč v napadu na Mihajlovičev glavni stan dobili v roke dokumente, ki dokazujejo, da so četniki prejeli denar od Nemcev za boj proti partizanom."

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

3935 W. 26th St., Chicago, Ill.

Resolucija Slov. združenih društev in Sansovih podružnic v New Yorku

Prejeli smo sledečo resolucijo:

Slovenci, zbrani na shodu, ki so ga sklicala Slovenska združena društva v New Yorku spoznamo s predstavniki tukajšnjih Sansovih podružnic na dan 31. oktobra, 1943, v brooklynški Slovenski dom, se soglasno strinjajo s tem, da se pošlje našemu Slovenskemu ameriškega narodnemu svetu, ki ima svoj glavni urad na 3935 W. 26th St., Chicago 23, Ill., resolucija, s katero izjavljajo tole:

Ker se dogodki sedanje vojne za osvoboditve narodov na strani naših zaveznikov in za zasužnjevanje celega sveta na strani naših sovražnikov razpletajo sedaj Združenim narodom v prilogi, a osovražnim silam pa v neizbežno pogubo, menimo mi ameriški Slovenci kot državljani Združenih držav in kakor bratje pa sestre Slovencev in Slovencev v stari domovini, ki tu di spada v družino Združenih narodov, da je zdaj napočil čas, ko je treba stati na straži in gledati na to, da dobi naš narod z zmago zaveznikov popolno osvoboditev in pravičnejše, ki mu gredo s stališča narodnih pravic, kakor je to podarjeno v Atlantskem pismu; ker smo si Slovenci v Ameriki ustanovili Slovenski ameriški narodni svet z naročilom, naj vodi za nas politično delovanje, ki je potrebno v ta namen, in govori v imenu naših zasužnjenih bratov in sester v Sloveniji, izražamo željo, naj SANS ne oziroma se na notranja ali zunanja nasprotstva odločno, neustrašeno in taktno zastavi ob vsaki priliki našo skupno besedo krvavečemu in borbenemu zavezniku—slovenskemu narodu v domovini—v korist in tako prepreči črne nakane njegovih sovražnikov; in ker smo s Sansom vred prepričani, da ne more Slovenija obstajati sama zase kot država, nego mora biti kot svobodna enota povezana s svojimi brati južnimi Slovani, odobravamo to, da je Slovenski ameriški narodni svet pomagal ustanoviti dne 7. avgusta letos v Clevelandu Združeni odbor južnoslovanskih Amerikancev, ki stremi v svojih prizadevanjih za povojno združitvijo vseh južnih Slovanov v eno demokratično državo ali federacijo, nadevajo vsem vključenim narodom popolno narodno avtonomijo ali narodne pravice, kar edino bo zagotovilo balkanskim narodom pravičen red in mir, za kakršne-

ga se Združeni narodi borijo.

Na podlagi tega pametnega Sansovega ravnanja odobravamo tudi zaključek njegovega izvrševalnega odbora, po katerem je bila Združenemu odboru nakazana finančna podpora, in želimo, naj SANS tudi v bodoče podpira ta odbor denarno in moralno, ker je to vsem—Slovincem, Hrvatom, Srbom, Macedoncem, Bolgarom in Črnogorcem v korist; obenem pa naj SANS skrbi za to, da bo ta odbor natančno poučen o posebnih problemih slovenskega naroda, ki mora dobiti nazaj Primorje, Istro, Trst, Korotan in Medmurje, in da bo v tem Združenem odboru zares veljalo geslo: Vsi za enega, eden za vse.

Sprejeto in odobreno na sestanku Združenih slovenskih društev in Sansovih podružnic v New Yorku, oziroma Brooklynu, N. Y.

Ludvik Mutz, predsednik.
Anna P. Krasna, tajnica.

Naše gibanje

V tednu od 28. oktobra do 3. novembra se nam je prijavila nova podružnica štev. 96 SANS, Auburn, Ill., nastala iz društva štev. 335 SNPJ.

V istem času so prispevale sledeče podružnice: štev. 8 SANS, West Newton, Pa., \$13.40; štev. 15 SANS, Springfield, Ill., \$7.07; štev. 22 SANS, Midway, Pa., \$12.00; štev. 24 SANS, Virden, Ill., \$5.31; štev. 25 SANS, Chicago, Ill., \$4.60; štev. 33 SANS, Bridgeport, O., \$5.00; štev. 38 SANS, Acemetonia, Pa., \$25.00; štev. 56 SANS, milwaško okrožje, Wis., \$600.00; štev. 96 SANS, Auburn, Ill., \$5.00.

Na shodu, ki se je dne 31. oktobra vršil zaeno z veselico v Slovenskem domu v Brooklyn, N. Y., pod pokroviteljstvom Združenih slovenskih društev v New Yorku in tamošnjih naših podružnic, se je dobilo \$70.00 čistega prebitka. Ta denar je poslala tajnica Anna P. Krasna.

Postojanka štev. 39 JPO,SS, Coverdale, Pa., je darovala tej organizaciji \$50.00.

Prijatelja te organizacije John Stampfel in Anton Kužner iz Murrayja v Utahu sta nabrala \$8.00 za SANS. K temu daru so prispevali sledeči: Po \$2.00 John Stampfel, Steve Kosovich, Joe Devich; po \$1.00 Anton Kužner; po 50c Frank Miklovich, Frank Gausch.

Tajnica podružnice štev. 46 SANS, Brooklyn, N. Y., Miss Jennie H. Padar je nam poslala \$8.00, ki so jih nabrali, ko so

Zdravniški urad na prostem v Alaski

Poročnik R. W. Carr, U. S. javnega zdravstvenega odbora, ki je dodeljen k obrežni straži, je na prostem v majhni vasi blizu Ketchikana, v Alaski, preiskoval ušesa domačinov. Ker obrežna straža nima svojega zdravniškega kora, so možje odbora za javno zdravstvo imenovani temu poslu.

obhajali 55. rojstni dan našega pridnega in vnetega delavca Ludvika Mutza. Tajnica nam je poslala obenem tudi zelo pristrčno in vzpodbudno pismo, ki se pričinja seveda v angleščini približno takole: "Trpeči ljudje sveta niso pozabljeni, čeprav nekateri mislijo, da so. To se je prav lepo pokazalo pred kratkim, ko se je obhajal petinpetdeseti rojstni dan g. Ludvika Mutza."

Podatki o nakupu vojnih vladnih obveznic

V času od 28. oktobra do 3. novembra sta nam poslali poročilo o nakupu vojnih vladnih obveznic med kampanjo za tretje vojno posojilo samo sledeči podružnici:

Štev. 56 SANS, milwaško okrožje v Wisconsinu je naznaila \$180.000.00 in štev. 79 SANS, Girard, O., pa \$10.000.00.

BALKAN NA POZORNICI

Ameriški korespondent Richard Mowrer poroča iz Carigrada, da je po mnenju tamkajšnjih opazovalcev na Balkanu najbolj slabotna stena Hitlerjeve "trdnjave Evrope." Zavezniški napad na Balkan preti od dveh strani in gerilski boji divjajo v notranjosti, posebno v Jugoslaviji in v Grčiji. Hitler mora računati z možnostjo zavezniške invazije iz Italije. Ameriški in britiški letalci iz Afrike in Italije že napadajo nekatere strateško važne točke v Jugoslaviji. Od vzhoda preti Balkanu ruska invazija. Ko Rusi likvidirajo Nemce na Krimu, bodo imeli popolno pomorsko in zračno kontrolo na Črnem morju, odkoder morejo priti na Balkan preko Rumunije ali Bolgarije ali preko obeh. Ako pridejo zavezniki od ene ali druge strani na Balkan, in posebno še, če pridejo od dveh strani, se Hitlerjevi priveski, Madžarska, Rumunija in Bolgarija ne bodo dosti upirali. Bolgarija ni v vojni z Rusijo in bolgarsko ljudstvo je Rusiji naklonjeno. Tako sodi korespondent Mowrer.

Balkan je po večini gorat in ima slabe prometne zveze. Samo ena železnica teče preko vse Jugoslavije do Soluna in Aten v Grčiji. V vztrajnih letalskim bombardiranjem Niša in Skoplja je mogoče preprečiti železniško zvezo med Jugoslavijo, Grško in Bolgarijo. To ameriški in britiški letalci že delajo. V Jugoslaviji pa gerilske čete s posebno odločnostjo trgajo železniške zveze in rušijo mostove. Nemci kontrolirajo večerja mesta, toda zaledje kontrolirajo gerilci, tako v Jugoslaviji kot v Grčiji. V obeh deželah imajo gerilci celo lastna letališča. Nemci morajo vzdrževati skoro toliko vojaštva v Jugoslaviji in Grčiji kot ga vzdržujejo v Italiji, in to v času, ko bi to vojaštvo nujno potrebovali v Italiji in na ruski fronti. Korespondent Mowrer poroča, da

so Nemci poslali na Balkan svojega najboljšega posredovalca, dr. Ernesta Neubachera, ki naj skuša pomiriti balkansko prebivalstvo. Neubacher se je lotil tega posla najprej v Grčiji, kjer skuša prebivalstvo prepričati, da so vse tamkajšnje mizerije prav za prav krivi Italijani, ki so prej vzdrževali okupacijo Grčije. Zdaj, ko so Nemci prevzeli kontrolo, da bo vse boljše, samo če bodo Grki mirni in pridni. Nemci so tam celo osvobodili večje število vojnih ujetnikov in so ublažili postopanje Gestapa. S tem upajo pridobiti "prijateljstvo" Grkov. Namen Nemcev je seveda pomiriti Grško, da bi bila tam potrebna manjša okupacijska sila; Nemci nujno potrebujejo vojaštvo drugod.

Svoječasno je bilo že sporočeno, da je v dne 1. do 3. oktobra neke na Dolenjskem zborovalo 560 delegatov iz vse Slovenije. Delegati so bili izvoljeni od ljudstva in volilno pravico je imelo vse moško in žensko prebivalstvo, nad 17 let staro. Delegati so zastopali vse dele Slovenije, tudi Koroško in Primorsko. Zborovanja se je udeležil tudi major Jones, šef angleške vojne misije v Sloveniji. Dalje je bil prisoten tudi dr. Ribar, predsednik Bihaškega Narodnega veča. Delegati so izvolili 120 poslancev v slovenski parlament. Od teh je bilo 10 izvoljenih v eksekutivo. Izmed 120 izvoljenih poslancev je bilo 40 določenih za centralni jugoslovanski parlament.

V eksekutivo so bili izvoljeni: Josip Vidmar, predsednik; dr. Kidrič, tajnik; Leskovec, Kocbek, Fajfar, Breclj, Rus, Lubaj, Avšič (ime enega nerazumljivo), člani. Med izvoljenimi poslanci je 8 duhovnikov; razumeti je bilo le imena Mikuš in Lampret. Imena nekaterih izvoljenih poslancev so: Dr. Kržišnik, bivši sodnik upravnega sodišča, Dušan Srnc, dr. Marušić, dr. Lemež, dr. Lunaček, dr.

Mermolja, dr. Čermelj, dr. Tomc, dr. Sluga, trije dr. Breclji, dva dr. Krajgerja, Jakac, Pirnat, Mušič, Mihelič, Bek, Klopčič, Pavšič, Jontez. Med poslanci je tudi šest žensk. Delavskih in kmetskih zastopnikov je 60, drugi so zdravniki, odvetniki, pisatelji itd. Poslanec Jakac je nedvomno slikar Božidar Jakac, ki je bil pred dvajsetimi leti v Ameriki in ki je osebno poznan mnogim ameriškim Slovincem. Navedeni podatki so povzeti iz poročila radijske postaje "Svobodna Jugoslavija," oddanega dne 10. oktobra 1943.

Dne 3. novembra datirano londonsko poročilo United Pressa javlja, da so ameriški in britiški letalci bombardirali Dubrovnik, Metković in polotok Pejesac. Bombardirali so tudi pristanišče v Splitu in poškodovali neko malo nemško bojno ladjo.

V svojem poročilu listu New York Times iz Kaire v Egiptu navaja korespondent C. L. Sulzberger, da se iz rumunskega Banata izseljujejo Nemci, ki so se v teku zadnjih dveh let tja priselili. Poroča tudi, da so Madžari odpoklicali svoje združene vojaške enote iz Ukrajine.

Po mnenju korespondenta Sulzbergerja je sklep moskovske konference z ozirom na ločitev Avstrije od Nemčije po vojni velike važnosti tudi za Češkoslovaško in Jugoslavijo. Bodoča avstrijska meja z Jugoslavijo bo morala biti nekoliko popravljena, da pridejo Jugoslavijo Slovenci, ki so po zadnji vojni pripadli Avstriji. Tu ima Sulzberger nedvomno v mislih koroške in štajerske Slovence.

Jugoslovanski partizani so poročili United Pressa uničiti rudniške naprave rudnika živega srebra v Idriji v Sloveniji in železnega rudnika v Ljublu v Bosni ter jeklarske tovarne v Zenici. Jugoslovanski partizani so iztrgali Nemcem vas Brezovac v Slavoniji in pretrgali železniško progo med mesti Križevac in Bjelovar. Hudi boji se vršijo na pobočju gorovja Zlatibor v Bosni.

"Nova Doba"

Urednikova pošta

SEJA ZA VOJNE UJETNIKE

Cleveland, Ohio. — Odbor za slovenske vojne ujetnike sklicuje za dne 16. novembra v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd., važno sejo, katera se prične ob 8. uri zvečer.

Slišalo se bo poročilo tajnika, ter izid zadnje balinarske tekme in veselice, torej celo finančno stanje.

Vabimo vse darovalce, kateri ste prispevali v ta sklad, in kateri se zanimajo za to akcijo, da se gotovo udeležite.

Nadzorni odbor na j b bo navzoč ob 7. uri, da pregleda račune in sploh vse poslovanje do sedaj.

Ne pozabite 16. novembra v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

Mike Jakin,
tajnik in blagajnik.

"OPATOV PRAPORŠČAK"

SPIŠAL FR. REMEC

(Nadaljevanje)

XXVI.

Zatiški samostan je bil slav-
nostno okrašen z zelenjem in
zastavami. Tudi Zatičina sama
je oblekla praznično obleko in
od blizu in daleč so vrel ljudje
skupaj, da vidijo napoveda-
ni slovesni prihod in sprejem
novega opata. Vse je bilo zbra-
no na cesti iz Ljubljane in pred
samostanom, a nihče ni slutil,
da je bil ponoči po tej cesti
pridrpal zaprt voz, ki se je
ustavil šele pred šentlamber-
skim gradom. Odstavljeni opat
Albertus pl. Lindek se je povr-
nil in se najprej ogledal pri voj-
vodinji. Že na vseh zgodaj je
imel dolg razgovor z njo. Po-
sledica tega je bila, da je voj-
vodinja ukazala vpreči in se
je z Margareto odpeljala v Za-
tiško k sprejemu novega opa-
ta.

Proti poldnevju so se na ljub-
ljanski cesti začeli prikazovati
oblački prahu, obenem so zav-
nali samostanski zvonovi, meni-
hi pa, katerim so se pridružili
velikaki iz bližnje okolice, so
prišli k vratom in se razposta-
nili v vrste na obeh straneh.

Bliže in bliže so se valili pra-
ni oblaki. Razločevale so se že
tudi posamične kočije in jezde-
ci. Tu in tam se je čul kak klic.
Tudi zdaj so ljudje, najprej žen-
ske in potem moški, padali na
kolena in zaorili so klici: Vivat
novi opat! — vivat opat Pe-
ter!

In zdaj je bil sprevod v ya-
ni. Pred sprevodom je jahal An-
drej Rovana. V svoji desnici je
držal opatov prapor in pono-
rno se je držal pokonci, kakor
zagovalec po dobljeni bitki.
Vse se je ozrlo nanj, posebno
tudi pogledi so viseli na njem
in pričali, kako je ugajal žen-
skemu spolu.

Za Rovanom sta se pripeljala
novi opat Peter Limbšak in pri-
jor Markvard, potem namest-
nik deželnega glavarja in vice-
glava, končno pa ostali menihi,
ki so bili šli kot pooblaščen-
ci na kapitelj v Rein.

Opat Peter — kateremu se je
dobrohotnost brala z lica — je
bil vidno ginjen, da ga je ljud-
stvo tako lepo sprejelo, dasi je
odstavljeni opat tako grdo ž
njim ravnal, in blagoslavljal je
v tresočo roko to ponižno, pred
nim v prahu ležeče ljudstvo.

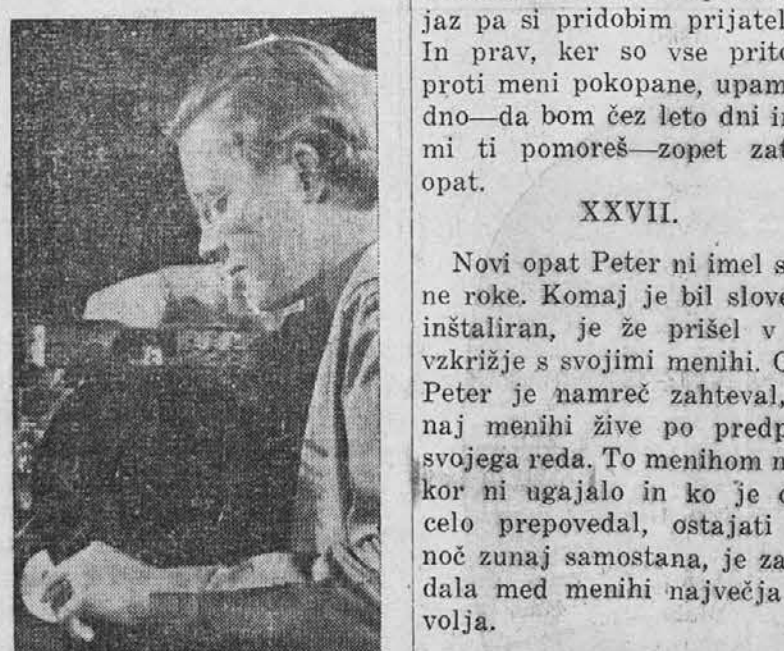
Mati Jazbec je bil edini, ki
se ni hotel ponižati in ni hotel

BUY WAR BONDS

SO ITS COME TO THIS!—Mama's a riveter on the swing shift, and papa, home from the day's labors, learns how to bathe and dress the baby. Seriously, however, the Red Cross can teach men how to tend babies and do home nursing now that there is a shortage of trained nurses. Here Gladys Scott, Red Cross Nurse, shows Brooklyn fathers how it's done.

AIDS VICTORY PROGRAM

CHICAGO, ILL. — Miss Elizabeth Kelsey, above, engineering correlator at Zenith Radio plant here, is author of the first comprehensive reference guide to Ultra High Frequencies to be published in the field of Radionics, a book that is helping to shorten the war by aiding in the training of radio technicians for the Army and Navy. But Miss Kelsey's talents, in addition to her highly technical accomplishments in the field of frequency modulation, include recognition as an artist in oil paintings, awards for photographic salon prints, and an outstanding ability as a violinist. Miss Kelsey is author of "Trail Blazers to Radionics", which is being distributed by Zenith without cost to physicists, radio engineers, teachers, students, and thousands of men in the communications branches of the armed forces. Copies may be secured by writing to E. Kelsey, 680 N. Michigan Ave., Chicago 11, Illinois.

se po sprejemu novega opata odpeljali domov. Vojvodinja je bila precej razburjena, in čim je bila z odstavljenim opatom sama, je dala takoj duška svojim čustvom.

— Saj je to čisto navaden kmet, ta novi opat, se je jezila vojvodinja. Obnaša se, kakor da ni bil nikdar med plemeniti ljudmi.

— Duše je pasel in vino točil, se je norčeval Albertus, a ravno takega opata sem si želel in zato sem tudi tega Petra toplo priporočal in tudi sam zanj glasoval.

— Jaz te ne umejem, Albertus, je dejala vojvodinja Virida. Pojasni mi vendar to stvar.

— Prav rad in videla boš, da sem pametno postopal, je odgovoril odstavljeni opat. Vojvoda Viljem se je na tvoje priporočilo toplo zame zavzel in pisal vizitatorju, da se mora mene stanu primerno preskrbeti, tudi če ne bi bil več opat. Ko sem videl, da je Rovana odločen, pričati na vsak način proti meni, sem začel razmišljati, kako bi onemogočil vsako obravnavo, vsako pričevanje in vsako tožbo. Zato sem se odpovedal.

— Mar misliš, da bi te bili gotovo obsodili? Morda bi bil do bil le kako cerkveno pokoro na-
loženo!

— Ne, Rovana bi me bil gotovo pokopal in jaz bi bil odstavljen za vedno. Tému sem se umaknil. Jaz nisem ne obsojen, ne odstavljen. Pravico imam ostati v zatiškem samostanu. Odkazati mi morajo novo hišo poleg cerkve v porabo. Pravico imam do lepih dohodkov in pravico, da lahko hodim iz samostana kadar in kamor hočem. To so dragocene pravice in jaz jih bom izkoristil. Novi opat ne pozna naših menihov in njihovih razvad, prijor Markvard je že danes njegov nasprotnik, ker ni

34 "	Presto, Pa.	73.25
39 "	Cleveland, Ohio	500.00
40 "	Kemmerer, Wyo.	9.00
45 "	Sheboygan, Wis.	2.60
46 "	Brooklyn, N. Y.	14.00
47 "	Pueblo, Colo.	5.00
53 "	Johnstown, Pa.	14.56
61 "	Indianapolis, Ind.	124.00
63 "	Brooklyn, N. Y.	20.47
64 "	Eveleth, Minn.	51.40
65 "	Worcester, N. Y.	8.25
67 "	Los Angeles, Calif.	22.50
82 "	Slovan, Pa.	5.00
83 "	Walsenburg, Colo.	5.00
86 "	Elizabeth, N. J.	5.10
91 "	Chisholm, Minn.	18.50
Društvo štev. 15 ABZ, Pueblo, Colo.		10.00
Društvo štev. 16 ZSZ, Pueblo, Colo.		10.00
Kans. federacija SNPJ, Pittsburg, Kans.		10.00
Pevsko društvo "Slovenec," Pueblo, Colo.		5.00
Nabral J. Hafner, New Symrna Beach, Fla.		58.00
Posamezniki		12.50
Cokova brošura		4.75
Skupni dohodki		1,355.93
Izdatki v oktobru:		17,802.24
Stanarina za urad		\$ 50.00
Poštne znamke		6.00
Poština		.50
Telegrami		4.03
Telefon		4.40
Uradnikova plača		153.45
20% vojni davek		40.80
Davek soc. zaščite za tri mesece		9.10
Pisarniške potrebščine		3.72
Tiskovine		2.50
Luč v uradu		1.10
2,500 izvodov revije "Yugoslavija"		170.41
Reviji "Free World" in "New Republic"		.55
Skupni izdatki		\$ 446.56
Ročna blagajna		2.90
Bančna blagajna		17,352.78
		\$17,802.24

Pregled vseh dohodkov in izdatkov te organizacije: Skupni dohodki od 5. dec. 1942

Pošne znamke	5.00
Poštnina	5.00
Telegrami	4.03
Telefon	4.40
Uradnikova plača	153.45
20% vojni davek	40.80
Davek soc. zaštite za tri	
mesece	9.10
Pisarniške potrebsčine	3.72
Tiskovine	2.50
Luč v uradu	1.10
2,500 izvodov revije "Yugo-	
slavia"	170.41
Reviji "Free World" in "New	
Republic"	.55
Skupni izdatki	\$ 446.56
Ročna blagajna	2.90
Bančna blagajna	17,352.78
	\$17,802.24
Pregled vseh dohodkov in iz-	
datkov te organizacije:	
Skupni dohodki od 5. dec. 1942	

PRODUCE AND CONSERVE

SHARE AND PLAY SQUARE

FOOD

FIGHTS for freedom

sophie Erjavec, tajnik lokalnega odbora št. 1, Joliet, Ill., \$550.00; Anna P. Krasna, (Glas Naroda), New York, \$10.50; Mrs. Mathews Lanus, Harmarville, Pa., \$10.00; Agnes Justin, Valley, Wash., \$10.00; skupaj \$1,330.40.

Prvega novembra 1943 je bilo v blagajni JPO,SS \$59,933.80.

Hvala lepa vsem darovalcem, V časopisih čitam, da sta lokalni odbor št. 2 in 35, oba v Clevelandu, imela zadnji mesec dve uspešni prireditvi, za kar pričakujem, da se bo naša blagajna povečala za par tisočakov v mesecu novembru.

Želel bi, da bi naši lokalni odbori poživeli svoje aktivnosti v zimskem času, da bi kaj več nabrali za naše trpeče ljudi v domovini.

Leo Jurjovec,
1840 West 22nd Place,
Chicago, Ill.

V BLAGOHOTNO OBVESTILO

"Enakopravnost" že od svojega postanka podpira kulturna in podporna društva, deluje na celi črti za povzdigo in napredek slovenske javnosti in naselbine.

"Enakopravnost" se tudi v sedanji vojni krizi neumorno trudi, da prinaša svojim somišljenikom in čitateljem resnična poročila.

"Enakopravnost" se zaveda svoje dolžnosti napram Ameriki in ji nudi svojo moralno in gmotno pomoč na različen način; obenem pa se tudi vztrajno bori, da bo našim zatiranim rojakom in rojakinjam, ki danes trpijo pomanjkanje in čutijo bič zatiranja, zasijalo solnce svobode.

"Enakopravnost" vrši svoje delo po svojem najboljšem prepičanju. Za seboj ima zaslonbo vse zavedne javnosti, ki čuti v svojem sreju ljubezen do bližnjega.

Da bo "Enakopravnost," kot glasnici ljudske pravice, mogoče služiti v dobrobit napredku, je potrebno, da je deležna tudi gmotne podpore v obliki oglasov in novih naročin, zato se priporoča društvom, da ji ob priliki, ko prireajo svoje piknike, izlete in zabave, poklonijo tudi oglas, poleg dopisov, trgovcem in obrtnikom ter profesionalcem pa da se je spomnijo z oglasom, ko dobijo v svojo zalogo kaj novega, itd.

"Enakopravnost" tudi izvrši vsakovrstne tiskovine, listke, vstopnice, letake, itd. Delo je lično in po zmerni ceni.

ENAKOPRAVNOST

SLOVENSKI DNEVNIK

6231 ST CLAIR AVE. HENDERSON 5311-5312

HOW YOUR SALVAGE HELPS HIM

1 SCRAP METAL
STEEL HELMET CONTAINS APPROXIMATELY SAME AMOUNT OF METAL AS A SPENT IRON KETTLE

2 WASTE RUBBER
RUBBER IS USED FOR PADDING OF STEEL HELMET, AND ALSO GAS MASK

3 STRING
IT HELPS TO MAKE MATERIALS FOR WEAVING

4 WOOLLEN RAGS
CAN BE REWOVEN INTO UNIFORMS

5 MORE SCRAP METAL
BAYONET WEIGHS APPROXIMATELY THE SAME AS 9" SAUCEPAN

6 SCRAP METAL AGAIN!
RIFLE INCLUDES AS MUCH METAL AS A PLAT IRON AND THREE TINS

7 WASTE PAPER
ONE OLD ENVELOPE CONTAINS ENOUGH PAPER TO MAKE 50 CARTRIDGE WADS

8 BONES
PROVIDE GLYCERINE FOR CARTRIDGE STRING CHARGE

HOUSEWIVES IN BRITAIN heard every bit of "rubbish" around the house. This British Government poster shows them how every scrap of salvage helps the boys on the battlefronts.

DOLG

Povest

CIRIL DREKONJA

(Nadaljevanje)

Zdaj je stal tu. V ušesih mu je bobnelo in šumelo, kakor ob hreščeči godbi. Vas je molčala, nebo je molčalo, nikjer ni našel odziva razpaljeni notranjosti. Tipal je ob steni ter zadel z roko ob okrogel jesenov krepolec, ki si ga je bil oskrbel že prej. Krčevito ga je stisnil v pesti in zamahnil v temo. Krepolec je bil dovolj težak, zažvižgal je v zrak.

Nekoliko prihruljeno je stopil Andrej na klanec, odtod na drugo stran, kjer se je za sirovim obpoznim zidom širil travnik, posajen z drevjem. Tipal je ob zidu, prišel je do lesenih vrat. Odprl jih je. Trta, s katero so bila vrata privezana h kolu, je zajela. Andrej je bil na travniku. Zdaj je stopal po stezi in med drevjem dalje. Med potom se je spomnil prve poti, ko je šel prosit nagelj. Še bolj je skrčil prste, še tesneje je stisnil krepolec v roki. Takrat ga je spremljala bojazen, neodločnost; danes je šel isto pot s srdom v srcu in s trdnim sklepom, da se osveti, da s silo pokaže, kdo ima pravico do dekleta.

Čimbolj se je bližal Dragarjevi hiši, tem opreznije je stopal. Prihulil se je ko maček in se pomikal naprej. Že je bil pri hiši. Obšel jo je v loku, gledal na okna, če bi kje svetila luč. Hiša je čepela ko strah pred njim. Tihota je vladala naokrog, le v hlevu je zamukala krava. Andrej se je zdrnil in obstal s čudnim občutkom v srcu.

Zdaj se je približal židovju od gornje strani. Zavil je krog vogla, stopal po prstih od izbne okna. Nastavil je uho in prisluškoval. Ničesar ni čul. Še je vlek, da sliži iz izbe prajen šepet. Še bolj je napel ušesa. Zaslišal je rahel šum. Odmaknil se je za korak in obstal na mestu s povešenima rokama. Desnico mu je težil krepolec. Begoten strah ga je objel. Nikdar se še ni tepe, nikdar ni udaril človeka. Podvomil je, ali bo dovolj srčen, da zamahne, da udari po glavi ali kamorkoli. Iz spomina se mu je ukradel v uho glas, kakršnega je slišal, ko so doma klali teleta; pred očmi mu je zamigljala rdeča kri. Stresel se je.

Zopet je zdvijalo srce. Ozrl se je proti oknu. V domišljiji so mu zaigrale slike. Predstavljaj si je Stefanijo skupaj z Jurijem. "Kaj delata v izbi?" Slike so vstajale vedno nove, vedno hujše.

Sam jih je vabil pred oči. Domišljaj si je Stefanijo v Jurjevem objemu. Tesno ob njej sedi,

ona je naslonjena nanj. In še si je predstavljal. Podobe so podžigale vedno bolj domišljijo in stiskale srce. Kri se mu je zalutela v glavo, da mu je zvenelo v sencih. Požar ljubosumnja je divjal in dosegel vrhunec. Zastokal je v duši, nato je stopil k oknu in potrkal:

"Štefanija!"

Ustrašil se je svojega glasu. Tako čudno, tuje je planil klic v noč. Potrkal je znova in poslušal. Zdaj je slišal iz izbe tihe glasove, nato je bila slišna lahka stopinja, kakor da bi kdo stopil s peči na tla. Zdelo se mu je, da so čez čas nalahko zaškripala mala vežna vrata na drugi strani hiše. Čakal je samo še trenutek, ko se na voglu zganila senca. V tem hipu je ponehal v njegovi notranjosti ogenj; z ognjem je uplahnil pogum. Reza divja kletev mu je udarila na uho in že je bežal po vrtu mimo dreves, da je čutil, kako so debela švigala mimo njega. Bežal je samo navzdol, samo navzdol. Za sabo je čul goste topotačje korake. Krenil je v stran. Koraki so se bližali vedno bolj. Še enkrat je ujel divji glas ter kletev, nato — nič več.

XVI.

Andrej je trudoma odprl oči. Veke so mu hotele zlesti zopet skupaj. Posilil se je in jih vnovič odprl.

"Kje sem," je dahnil sam pri sebi. Začutil je svoje izmučeno telo; ni si mogel razložiti, od kdaj je tak. Pogled je uprl naprej. Zagledal je okna, ki so bila večja kakor domača. Tudi zagrinjala so bila drugače pisana. Dvignil je oči; drug strop je videl nad sabo. Zganil je glavo. Na mizi je stala luč, nekoliko privita, in je pršila svetlobo po velikih mizi. Pogledal je pred se; ležal je na tuji peči. Zamislil se je. Trudoma je begala misel po spominu: "Kaj se je zgodilo? Kako sem prišel sem?" Zopet je tonil duh. Zavest se mu je počasi meglila, kakor da bi hotela pasti v težje sanje. Veke so v se obtežene nad očmi. Skušal se je premagati. Zganil je telo. Zavest je nekoliko oživela. Odprl je usta in hotel zaklicati. Jezik ga ni ubogal. Čutil je, kakor da je pozabil govorjenje. Znova je poskušal; napel je vse sile in spregovoril s poltuhlim glasom:

"Kje sem?"

"Pri nas si, pri nas!" se je oglašil Zagričar v zdiču za njim. Človeški glas ga je poživil. Ni sicer spoznal takoj, kdo govori; pomislil je moral poprej, da ga je pogodil.

"Kako sem prišel k vam?"

GEORGIA PRISON DIRECTOR

REIDSVILLE, GA. — Wiley L. Moore, Georgia's first Director of Corrections, shakes hands with convicts at the Tattall Prison, here. The new director was installed to head the housecleaning of Georgia's prison system after Gov. Arnall had characterized the prison system in use as inhumane and archaic. The new director's job will be to install a modern and humane prison system.

"I THINK WE'VE GOT THIS ABSENTEE PROBLEM COMPLETELY LICKED, NOW."

Andrej se je hotel obrniti na drugo stran; v tem trenutku je začutil na glavi bolečino.

"Prišel sem te," Zagričar je stopil iz zdiča na tla in je šel ob peči na to stran, da je gledal Andreju v obraz.

Mladenč je pomolčal. Kakor da bi se bila dvignila roka sama od sebe brez njegovega ukaza in njegove volje, se je prijel za glavo. Tipal je s prsti za bolečino in zadel na šop strnjnih las.

"Kaj se je zgodilo?"

"Našli smo te nezvestnega ob stezi za hišo. Pobrli smo te in te spravili na peč. Stokal si. Hotel sem že stopiti do vas. Oglel sem ti glavo in sem videl, da nisi bogve kako udarjen; zato sem rekel, da počakam nekoliko časa, morda se le prebudiš. Novica bi bila vaše huje zadel, kakor je nevarna nesreča. Zdaj si se prebudit in pojdeš lahko sam domov. Kako ti je?"

"Nič hudega ni."

Andrej je poslušal Zagričarjevo pripovedovanje. Ni mogel brž razumeti, zakaj da je ležal na tleh. Počasi, počasi se mu je jelo svitati, kako je bilo zdavnaj sanjal o tem. Spomin ga je spremljal kakor v snu od doma do Dragarja. Vsega se je polagoma domislil, a ni mogel prepričati samega sebe, da bi bil to doživel. Poslednjega dogodka se je spominjal zelo malo. Zdel se mu je, da je letel; tudi kletev se je domislil; o udarcu ni vedel nič.

Zagričar je stopil na tla, odprl vrata in zaklical v kuhinjo: "Le prinesi, že gleda, prebudit se je!"

Kmalu je vstopila v izbo Zagričarjeva. Prinesla je v sko delici gorke pijače.

"Par požirkov kave popij; poživila te bo!"

Za materjo je prišla tudi Angela. Na lahko je zaprla vrata za sabo in stopila po prstih do peči.

Andrej se je dvignil na ko-

misli se mu je porodilo vprašanje: "Kako, da se onega dogodka tako jasno spominjam, današnjega pa ne?"

Zagričarica je s skrbjo opazovala Andreja. Večkrat je zganila ustna, kakor da bi hotela nekaj vprašati, a se je vselej skesala. Parkrat je pogledala v moža, mu hotela dopovedati z očmi, naj vpraša on. Zagričar je ni ubogal.

O sebi ni vprašal Andrej ničesar več. Posedel je še nekoliko, nato se je premaknil.

"Domov grem."

"S tabo grem do hiše." Mož je stopil h klopi, kjer je stala lešerba. Hotel jo je prižgati, ali Andrej je odmahnil.

"Nič ne prižigajte luči!"

Zagričar je razumel. Postavil je svetiljko na prejšnje mesto.

Ko sta stopala po klanecu, je vprašal Zagričar:

"Ali veš, kdo te je?"

"Nič ne vem."

Zagričar je zamrmral, nato obmolknil.

XVII.

Andrej se je skrival. Sram ga je bilo pred vsemi, celo pred samim seboj. V gozdu je prisluškoval govoricam, da bi kje ujel pogovor, ki bi se tikal njega. Nihče se ni pogovarjal o njem. Zvečer in ob nedeljah je ostajal doma. Ni se maral kazati na vasi med ljudmi, da bi ga kdo ne presenetil z vprašanji, ali da bi se mu kdo ne posmeoval. Domači niso slišali o dogodku še nič. Hvaležen je bil v srcu Zagričarju, da je hranil novico zase.

Sitno je bilo Andreju doma. Tujim ljudjem se je lahko umaknil; pred domačimi se je skrival mnogo težje. Prostor pri mizi je moral zamenjati. Prej je sedel na voglu mize, tik štirinožnega stola, zdaj se je pomaknil v kot pod razpelo. Premislil je, da tu najlažje skrije zadnjo stran glave, kjer je bil viden udarec. Pri jedi se je držal nazaj, da bi domači ne opazili rane od strani. Od daleč je segal z žlico v skledo. Domačim se je zdelo njegovo početje čudno, a po par dneh so se privadili. Klobuka ni snel zlepa z glave. Še jedel in molil bi bil najrajši s pokrito glavo.

Nekoč je Nanica le omenila: "Zakaj je naš Andrej vedno pokrit?"

Andrej se je delal, kakor da je preslišal vprašanje.

(Dajte prihodnj!)

OGLAŠAJTE V — "ENAKOPRAVNOSTI"

RAZPIS SLUŽBE

Odbor Kluba društev SND razpisuje službo strežnice za klubove prostore SND.

Ako katero veselini in če se počuti zmožna za to delo, naj se oglasi pismeno ali ustmeno na urad kluba dr. SND, 6409 St. Clair Ave. najkasneje do četrтка, 18. nov. 1943.

Odbor Kluba dr. SND.

Los Angeles Examiner

U.S. Treasury Department

Mali oglasi

CE POTREBUJETE novo streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite do nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslopih in domovih. Brezplačni proračun.

Universal Roofing Service
1106 St. Clair Ave.
CH. 8376—8377
Ob večerih: ME. 4767

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 3028
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

VSE KARKOLI

potrebuje se od zobozdravnika, bodi izvlečenje zob, polnjenje zob in enako lahko dobite v vaše polno zadovoljstvo pri dr. Župniku, ne da bi zgubili pri tem dosti časa. Vse delo je narejeno, kadar vam čas pripušča. Uradni naslov:

vhod na 62. cesti
Knausovo poslopje
6131 St. Clair Ave.

WIDGOY'S PHOTO STUDIO

485 East 152nd St.
Se priporočamo za izdelavo vseh vrst slik po zmerni ceni. Odprto ob nedeljah.

DO YOU FEEL NERVOUS RESTLESS HIGH-STRUNG

On "CERTAIN DAYS" of the Month? Do functional periodic disturbances make you feel nervous, cranky, irritable, fatigued, tired and "draggled out" — at such times? Then start at once — try Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound to relieve such symptoms. Pinkham's Compound is famous not only to help relieve monthly pain but also accompanying wear, tired, nervous feelings of this nature. Taken regularly — Pinkham's Compound helps build up resistance against such symptoms. For years thousands upon thousands of women and girls have reported benefits. Follow label directions. Well worth trying! LYDIA E. PINKHAM'S VEGETABLE COMPOUND

REAL DISCOVERY FOR HIGH BLOOD PRESSURE

Dangerous High Blood Pressure (Essential Hypertension) is usually marked by distressing symptoms such as dizziness, throbbing headaches, sleeplessness and nervousness. If disregarded, this may lead to Heart Trouble, Stroke, Paralysis, Hardening of the Arteries or Kidney Trouble. Diamonex, discovery of a heart specialist, is designed to quickly aid in the relief of these distressing symptoms. A Chicago resident says: "I suffered from High Blood Pressure for several years with increasingly severe throbbing headaches, dizziness and shortness of breath. I showed the Diamonex formula to my doctor and, on his advice, tried the treatment for two weeks under identical conditions as previous treatments. Within only three days my bad headaches and dizzy spells were gone. My high blood pressure was reduced and I sleep fine." Diamonex goes directly to work in three different ways to aid in the relief of these dangerous symptoms. Results are speedy—within as short a time as two weeks sufferers often find that Diamonex has accomplished 75% of the total reduction possible with this formula. If you suffer from High Blood Pressure you may try DIAMONEX without risking a penny. To introduce this wonderful treatment to a million new sufferers this liberal trial offer is made for a limited time only. Send only \$1.50 to the Diamonex Company, 318-A North Michigan Ave., Chicago, Illinois for a full TWO weeks supply of genuine DIAMONEX, prepaid. Use Diamonex according to the simple directions for only two weeks. If, at the end of that test period you are not delighted with results your money will be refunded immediately on request. There are no strings or conditions—you owe it to yourself to make this wonderful test at once. Write today as this offer is fully guaranteed.

Za delavce

MOŠKE IN ŽENSKÉ

se potrebuje za splošna tovarniška dela

6 dni v tednu
48 ur dela na teden
Plača za ZAČETEK
Moški 77½c na uro
Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva.

Nobene starostne omejitve, te ste fizično sposobni za delo, ki ga imamo za vas.

Zglasite se na
EMPLOYMENT OFFICE
1256 W. 74 St.

National Carbon
Co., Inc.

TAPCO potrebuje moške in ženske

Ne ozirajte se na vaše bive izkušnje, mi vas lahko damo na zelo važno vojno delo. Visoka plača od ure in bonus. Zglasite se dnevno, 8 zj. do 5.30 pop. Ob sobotah in nedeljah od poldne.

Thompson
Aircraft
Products Co.
23555 Euclid Ave.

OSKRBNICE

Polni čas: 5.10 zv. do 1.40 zj. šest večerov na teden

DOWNTOWN:
750 Huron Rd. ali
700 Prospect Ave.

PLAČA \$31.20 NA TEDEEN

Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, se ne priglasite

EMPLOYMENT OFFICE
ODPRT 8 zj. do 5. zv. dnevno razen ob nedeljah

Izkazilo državljanstva se zahteva

THE OHIO BELL
TELEPHONE CO.

700 Prospect Ave. Soba 901

ALI STE NEIZKUSENI?
MI VAS BOMO TRENIRALI

Hotel Statler

je kot majhno mestce. Mi imamo prte vsakovrstne službe ob skoro katerikoli uri želite delati; ali ves dan ali pa samo par ur.

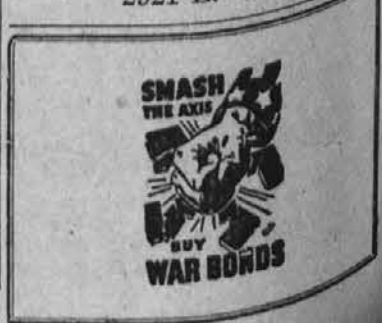
Prosta zdravniška oskrba; prosta varovalnica; restavracija za delavce; odvisno od dela; udobne sobe za počitek. Tedenska plača.

Zglasite se pri
EMPLOYEES ENTRANCE

E. 12th, soba 335
9. zj. do 5. pop.

ŽENSKÉ
za
PECENJE PECIVA

Drugi sift. Plača od ure
Cleveland Cap Screw Co.
2921 E. 79 St.

V BLAG SPOMIN

OB PETI OBLETNICI, ODKAR JE UMRL NAŠ LJUBLJENI BRAT VINCENT RUPNICK

Luna in zvezdice svetijo na samotni grob, kjer spava naš ljubi brat, katerega smo ljubili, a nismo mogli rešiti. Nikdar Te ne bomo pozabili, Tvoj spomin bomo ohranili v naših srcih za vedno!

Žalujoci

BRATJE in SESTRE

Cleveland, Ohio, 15. novembra, 1943.

★ Kupujte vojne bonde! ★